

VERANTWOORDINGSRAPPORTAGE

BELEIDSKADER SOCIAAL DOMEIN

2020

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 INLEIDING	4
HOOFDSTUK 2 FINANCIËN SOCIAAL DOMEIN	5
2.1 JAAROVERZICHT 2020.....	5
2.2 ONTWIKKELING VAN DE RIJKSMIDDELEN	11
2.3 RESULTAAT OVER 2020 TEN OPZICHTE VAN BESCHIKBARE MIDDELEN	12
2.4 EFFECT OP DE BEGROTING 2021 EN OVERZICHT FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	13
HOOFDSTUK 3 BEELD ZORGTOWIJZINGEN	15
3.1 KOSTEN EN AANTALLEN WMO EN JEUGDHULP 2020	15
3.2 NADERE DETAILLERING EN ANALYSE KOSTEN EN AANTALLEN WMO EN JEUGDHULP 2020 ..	16
3.3 OVERZICHT TELEFONISCH CONTACT INWONERS MET VOORMEKAAR.....	19
HOOFDSTUK 4 INZET VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA	20
4.1 THEMA 1: WERKEN VANUIT DE BEDOELING	20
4.2 THEMA 2: MEEDOEN	21
4.3 THEMA 3: VEILIG THUIS EN IN DE BUURT	23
4.4 THEMA 4: ARMOEDE	24
4.5 THEMA 5: GEZONDE LEEFSTIJL	25
4.6 THEMA 6: MANTELZORG	26
4.7 OVERKOEPELENDE CONCLUSIE UITVOERINGSPROGRAMMA.....	27
4.8 BORGING EN CONTINUERING PROJECTEN.....	27

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

DE GEMEENTE BERKELLAND GEEFT UITVOERING AAN HET SOCIAAL DOMEIN DOOR ONDER ANDERE HET UITVOEREN VAN DE WET OP MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN DE JEUGDWET. WIJ WILLEN INWONERS DE ZORG GEVEN DIE ZIJ NODIG HEBBEN EN DAT BINNEN DE BESCHIKBARE MIDDELEN EN MET DE BESCHIKBARE MENSKRACHT.

Binnen het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' werken we hard aan deze opgave. We zetten in op preventie en op zorg die zo licht is als mogelijk en zo zwaar als nodig. Wij willen zoveel mogelijk voorkomen dat een hulpvraag uitgroeit tot een zorgvraag.

De verantwoording van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' vindt plaats binnen de reguliere verantwoording (P&C-cyclus). Naast deze reguliere cyclus geven wij een extra verantwoording, waarin er meer ruimte is voor een toelichting op de volgende onderdelen:

- Een financieel overzicht van de Wmo en Jeugd;
- Een cijfermatige terugblik op de uitvoering van Wmo en Jeugd;
- Een evaluatie van het uitvoeringsprogramma 'Samen Denken Samen Doen' en de maatschappelijke effecten waar wij op sturen.

Invloed van corona op zorg en ondersteuning

2020 was in veel opzichten een onvergelijkbaar jaar. Corona had en heeft een grote invloed op het welzijn en de gezondheid van onze inwoners en daarmee ook op het sociaal domein. In de raadsbrieven bent u geïnformeerd over de inhoudelijke gevolgen voor inwoners en welk beleid we hierop hebben uitgezet. In deze verantwoordingsrapportage beperken we ons tot de gevolgen op het zorggebruik en de uiteindelijke financiële gevolgen.

We volgen in deze verantwoordingsrapportage de volgende opzet:

- Hoofdstuk 2: inzicht in de financiën in het sociaal domein;
- Hoofdstuk 3: een beeld van de zorgtoewijzingen Jeugd en Wmo;
- Hoofdstuk 4: de inzet van het uitvoeringsprogramma en de maatschappelijke effecten die wij beogen;
- Bijlage 1: een verdere monitoring in de beleidsindicatoren;
- Bijlage 2: toelichting alle projecten uit het uitvoeringsprogramma;
- Bijlage 2.A tot en met 2.Y: aanvullende informatie bij de evaluatie van een aantal projecten uit het uitvoeringsprogramma.

HOOFDSTUK 2

FINANCIËN SOCIAAL DOMEIN

IN DIT HOOFDSTUK GAAN WE IN OP DE FINANCIËN BINNEN HET SOCIAAL DOMEIN. WE GEVEN EEN BEELD VAN 2020. DIT BEELD KOMT OOK TERUG IN DE JAARRAPPORTAGE BINNEN DE REGULIERE P&C-CYCLUS VAN DE GEMEENTE, MAAR IN DEZE VERANTWOORDINGSRAPPORTAGE KRIJGT U EEN UITGEBREIDE INHOUDELIJKE TOELICHTING. TENSLOTTE VOLGT EEN SAMENVATTING VAN DE FINANCIËN EN EEN MEERJARIG VOORUITZICHT.

2.1 JAAROVERZICHT 2020

Het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' sluit in 2020 met een voordeel van €23.000,- (peildatum 30 maart 2021). Er vindt op dit moment echter nog volop afstemming plaats over de geleverde productie in 2020 met de zorgaanbieders. Het daadwerkelijke resultaat kan daardoor nog veranderen.

We zien dat het afgelopen jaar minder reguliere zorg is geleverd en dat heeft effect op onze financiële jaarcijfers. Vanwege het belang van de zorgcontinuïteit op langere termijn zijn afgelopen jaar op landelijk niveau afspraken gemaakt om zorgaanbieders te compenseren voor het minder kunnen leveren van zorg. Daar staat tegenover dat zorgaanbieders op basis van landelijke afspraken zijn gecompenseerd voor deze lagere productie. Deze compensatie is voor rekening van de gemeente gekomen, waardoor de lockdown dus geen direct financieel voordeel geeft. Tegelijkertijd zien we vanaf de zomer met name bij de jeugdzorg de kosten per cliënt behoorlijk toenemen. Op dit moment is onduidelijk of dit inhaalzorg¹ is, of dat de zorgzwaarte daadwerkelijk is toegenomen. Voor inhaalzorg zijn we gedeeltelijk gecompenseerd door het Rijk, voor toegenomen zorgzwaarte niet.

In de volgende tabel geven we een cijfermatig overzicht van het resultaat van dit moment (voorlaatste kolom) en de afwijking ten opzichte van de begroting.

Lasten en baten 2020					
	(x 1.000)	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
	Lasten				
A	Maatschappelijke Ondersteuning	10.818	11.086	10.839	247
B	PGB Jeugd	318	318	309	9
C	PGB Wmo	478	467	493	-26
D	Zorg In Natura Jeugd	10.842	10.720	11.015	-295
E	Algemene voorzieningen	2.024	2.203	1.852	351
F	Inburgering	218	540	395	145
G	Uitvoeringsplan Samen Denken, Samen Doen	476	1.658	717	941
H	Meerkostenregeling Covid-19			55	-55
I	Overhead/loonkosten	3.574	4.254	4.124	130
J	Reserves			267	-267
K	Taakstelling		-791	0	-791
	Totaal lasten	28748	30.455	30.066	389

¹ Dit is zorg die door corona in eerste instantie niet geleverd is, maar op een later tijdstip alsnog en dan soms ook voor meer uren omdat door het uitstel de zorgbehoefte zwaarder is geworden

L Baten				
Eigen bijdrage	495	385	467	-82
Incidentele baat beschermd wonen			611	-611
Verevening	62			0
Inburgering	-1		2	-2
Uitvoeringsprogramma Samen Denken, Samen Doen		110	7	103
Overige baten		86	97	-11
Reserves		3.747	2.778	969
Totaal baten	556	4.328	3.962	366
Saldo	28.192	26.127	26.104	23

Hieronder volgt een toelichting op de verschillende activiteiten uit deze tabel die samen het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' vormen. Er is voor gekozen om in de toelichting niet alleen de vergelijking tussen begroting en realisatie te maken. Er wordt ook een toelichting gegeven op de ontwikkeling van de lasten van 2020 ten opzichte van 2019. Elke titel begint met een hoofdletter, deze hoofdletter komt terug in bovenstaande tabel.

A Maatschappelijke ondersteuning

Om meer duidelijkheid te kunnen geven over de kosten van post 'Maatschappelijke ondersteuning', maken we gebruik van onderstaande tabel met een verder uitgesplitst overzicht van de totale lasten per voorziening in 2019 en in 2020.

Tabel Maatschappelijke ondersteuning. Lasten per voorziening 2019 en 2020
(peildatum 30 maart 2021)(x 1.000)

Soort	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Algemene voorzieningen	276	279	262	17
Clientondersteuning		37	0	37
Mantelzorgcompliment	67	70	61	9
Ondersteunende begeleiding	6	0	6	-6
Vervoersvoorzieningen	737	784	826	-42
Woonvoorzieningen	289	290	227	63
Rolstoelen	224	210	262	-52
Onderhoud Wmo voorzieningen	196	196	20	176
Huishoudelijke verzorging	2.195	2.247	3.312	-1.065
Ondersteuning Thuis	2.485	2.416	1.570	846
Huishoudelijke Hulp Toelage	136	190	11	179
Begeleiding Individueel (inclusief dagbesteding)	4.070	3.702	3.762	-60
Compensatie Continuïteitsregeling corona		502	425	77
Overige	135	163	94	69
Totaal	10.818	11.086	10.839	248

Binnen de voorziening 'Maatschappelijke ondersteuning' is sprake van een voordeel van € 248.000. Naast een paar kleine afwijkingen is dit voordeel vooral te verklaren door een daling van de lasten van de zogenaamde "oude WMO voorzieningen" (woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen, inclusief het onderhoud van voorzieningen). De kosten van onderhoud zijn vanaf eind 2019 grotendeels opgenomen in andere posten (woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen), als gevolg van een wijziging in het declaratieprotocol. Gezamenlijk laten deze voorzieningen een voordeel ten opzichte van de begroting zien van

€ 144.000. Ten opzichte van de begroting is er een nadeel zichtbaar op Huishoudelijke Hulp en Ondersteuning Thuis. Het nadelige verschil ten opzichte van de begroting bedraagt € 219.000, maar daar staat tegenover dat de Huishoudelijke Hulp Toelage een voordeel geeft van € 179.000, omdat deze inmiddels ondergebracht is onder Huishoudelijke verzorging. Per saldo is er dus sprake van een nadeel van € 40.000.

Compensatie Continuïteitsregeling corona

Zorgaanbieders konden op basis van landelijke afspraken een beroep doen op de Compensatie Continuïteitsregeling corona. Hiervoor zijn we door het Rijk niet gecompenseerd, maar we hebben een deel van het reguliere zorgbudget herschikt op basis van een eerdere inschatting. Dit budget blijkt achteraf niet helemaal als continuïteitsbijdrage uitgekeerd. Het is onbekend of we deze kosten ook in dezelfde mate hadden gehad, als er geen sprake was geweest van corona.

In hoofdstuk 3 is een nadere toelichting opgenomen op de maatwerkvoorzieningen. Voor Wmo gaat het om een totaalbedrag van € 9.491.855. Het verband tussen die kosten en de specificatie in bovenstaande tabel is als volgt:

Soort	Bedrag x 1.000	Toelichting
Reguliere kosten (facturen, subsidies e.d.)	1.286	Betreft met name compensatie corona en vervoersvoorzieningen
Zorgkosten voorgaande jaren	61	
Zorgkosten 2020	9.492	Opgenomen in hoofdstuk 3
Totaal kosten maatschappelijke ondersteuning	10.839	

Zoals te zien is in de tabel, kent 'Maatschappelijke ondersteuning' in 2020 ten opzichte van de jaarrekening van 2019 vrijwel dezelfde lasten: € 10.838.000,- in 2019 en € 10.839.000,- in 2020. In hoofdstuk 3 geven we een nadere toelichting op de maatwerkvoorzieningen en de historische ontwikkeling daarvan.

B en C Persoonsgebonden Budget (PGB) Jeugd en Wmo

De lasten op de onderdelen Persoonsgebonden budget (PGB) Jeugd en Wmo laten net als voorgaande jaren weinig verschillen zien ten opzichte van de begroting en het vorige boekjaar. We kiezen er daarom voor om ook voor 2020 de toelichting voor de PGB Jeugd en Wmo samen te behandelen.

Er is sprake van een klein nadeel. In Berkelland gaan we zorgvuldig om met het inzetten van een PGB. Inwoners die een PGB aanvragen krijgen een bewustkeuzegesprek. Uit dit gesprek komt naar voren of de inwoner een PGB kan beheren. Vanaf 2015 is er sprake van een gestaag dalende lijn voor wat betreft de lasten, die nu tot stilstand lijkt te zijn gekomen.

Waar de lasten in 2019 uitkwamen op € 796.000,- (waarop ook de begroting 2020 is gebaseerd) is er in 2020 sprake van vergelijkbare lasten tot een bedrag van € 802.000,-.

D Zorg in Natura Jeugd

Om dieper op de kostenpost 'Zorg in Natura Jeugd' in te kunnen gaan, maken we gebruik van onderstaande tabel met een verder uitgesplitst overzicht van de totale lasten per voorziening binnen 'Zorg en Natura Jeugd' in 2019 en in 2020.

Tabel Zorg in natura. Lasten per voorziening Jeugdhulp 2019 en 2020 (peildatum 30 maart 2021)(x 1.000)

Soort	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Subsidie jeugd aan zet in crisistijd		0	9	-9
Landelijke zorg	96	118	83	35
GGz en Dyslexie	1.782	1.765	1.597	168
Opvoedhulp, verblijf en Ambulante zorg	7.969	7.800	7.778	22
Compensatie Continuïteitsregeling corona		0	250	-250
Respijtzorg		55	47	8
Vervoer		24	36	-12
Veilig Thuis Noord Oost Gelderland	275	289	289	0
Zorg van Gecertificeerde instellingen	719	669	926	-257
Totaal	10.841	10.720	11.015	-295

Ten opzichte van de begroting is er vooral een groot verschil in de begroting en daadwerkelijke lasten voor zorg van Gecertificeerde Instellingen (GI's). Daar staat tegenover dat ten opzichte van de begroting er minder geld is uitgegeven aan zowel geestelijke gezondheidszorg als aan Landelijke zorg. Dat is hoog specialistische zorg waarvoor de VNG op landelijk niveau contracten met aanbieders heeft afgesloten.

Verklaring van deze verschillen

Op de toename van de lasten voor zorg van GI's zijn meerdere factoren van invloed (aangescherpte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, een betere samenwerking tussen Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen, lokale teams, de beschikbaarheid passende jeugdhulp). Er ligt een relatie tussen de toename van kosten van Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de toename van kosten van jeugdhulp. Als GI's namelijk betrokken zijn, is er meestal ook sprake van zeer intensieve ambulante jeugdhulp of jeugdhulp met verblijf. Voor een groot deel gaat het hierbij om kosten voor kinderen met een voogdij-maatregel.

Als de kosten hoger zijn dan het budget dat we hiervoor krijgen, kunnen we aanspraak maken op een separate compensatieregeling van het Rijk. Deze compensatie wordt toegekend voor het volgende kalenderjaar, dus 2 jaar later dan de kosten zijn gemaakt. Voor 2019 hebben we vorig jaar een aanvraag ingediend. Dat heeft geleid tot een aanvullend budget voor 2021 van circa € 380.000. Voor 2020 brengen we rond de zomer in beeld hoe de kosten van voogdij zich verhouden tot het budget. Indien we weer aanspraak kunnen maken op een compensatie, dan wordt die toegekend voor het jaar 2022.

In hoofdstuk 3 is een nadere toelichting opgenomen op de maatwerkvoorzieningen. Voor jeugdzorg gaat het om een totaalbedrag van € 10.412.410. Het verband tussen die kosten en de specificatie in bovenstaande tabel is als volgt:

Soort	Bedrag x 1.000	Toelichting
Reguliere kosten (facturen, subsidies e.d.)	650	Betreft met name compensatie corona en Veilig Thuis
Zorgkosten voorgaande jaren	-47	
Zorgkosten 2020	10.412	Opgenomen in hoofdstuk 3
Totaal kosten jeugdzorg	11.015	

Zoals uit dit overzicht blijkt, is de begroting 2020 grotendeels gebaseerd op de realisatie 2019. De toelichting die hierboven is gegeven geldt daarom ook voor de afwijking ten opzichte van 2019. Daarnaast geven we in hoofdstuk 3 een nadere toelichting op de maatwerkvoorzieningen en de historische ontwikkeling daarvan.

E Algemene Voorzieningen

Dit zijn de voorzieningen waar geen verwijzing voor nodig is. In de volgende tabel worden deze verder uitgesplitst.

Tabel Lasten Algemene Voorzieningen 2019 en 2020 (peildatum 30 maart 2021) (x 1.000)

Soort	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Subsidies	1.302	1.472	1.086	386
Gemeenschappelijke regelingen	666	692	691	1
Overige	56	38	74	-36
Totaal	2.024	2.203	1.852	351

Onder 'Algemene Voorzieningen' vallen met name subsidies aan verschillende instellingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de subsidies en gemeenschappelijke regelingen. We verstrekken deze subsidies, omdat deze instellingen uitvoering geven aan wettelijke taken en/of preventieve activiteiten in Berkelland. Op de begroting 2020 is een voordeel zichtbaar van bijna € 350.000,-. Dit komt met name door de afbouw van de subsidie aan Betula. Daarnaast is er sprake van een voordeel op de middelen voor de lokale inclusie agenda. Voor het overige bestaat het resultaat uit verschillende kleine resultaten op subsidies.

F Inburgering

In 2019 is de activiteit 'Inburgering' toegevoegd aan het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'. Inburgering gaat om de participatie en integratie van statushouders. Voor 2017 tot en met 2020 zijn hiervoor door het Rijk middelen beschikbaar gesteld. Daarop is een plan vastgesteld waarvoor deze incidentele middelen als dekking gelden. Het aantal statushouders in Berkelland is minder gebleken dan het aantal waarop de toegekende middelen van het Rijk is gebaseerd. Per 1 juli 2021 treedt de nieuwe inburgeringswet in werking. Bij de invoering van deze wet worden de nodige financiële aanloopproblemen verwacht. We kiezen er daarom voor om het restantbedrag hiervoor te reserveren.

G Uitvoeringsprogramma 'Samen Denken, Samen Doen'

In hoofdstuk 4 van deze verantwoordingsrapportage gaan we inhoudelijk dieper in op het uitvoeringsprogramma en de effecten die we beogen. Er is een voordeel zichtbaar op deze activiteit. Dit komt vooral omdat hier projecten worden begroot die meerjarig kunnen zijn. In dat geval worden de totale lasten voor de gehele looptijd bij aanvang begroot, terwijl de daadwerkelijke realisatie verspreid wordt over meerdere boekjaren. Het resterende budget wordt dan overgeheveld naar het volgende boekjaar.

H Meerkostenregeling Covid-19

Naast de Compensatie Continuïteitsregeling corona konden zorgaanbieders in 2020 ook meerkosten indienen via de landelijke meerkostenregeling Covid-19.

Het gaat dan om maatregelen die zorgaanbieders hebben getroffen om het aanbod van zorg op een veilige manier plaats te laten vinden. Aanvragen konden tot 1 februari 2021 ingediend worden en zijn in regionaal verband beoordeeld.

I Uitvoeringskosten (overhead/loonkosten)

Vanaf 2018 is Voormekaar onderdeel van de gemeentelijke organisatie en daarmee ook technisch een team, net als alle andere teams van de gemeente Berkelland. Dit betekent dat de lasten worden door verdeeld volgens de gemeentelijke systematiek. De indirecte uitvoeringslasten (zoals huisvesting, ICT etc.) worden toegeschreven

aan bedrijfsvoering. Zoals u kunt lezen in de tabel 'lasten en baten 2020' op pagina 8, zijn er lagere lasten voor uitvoering doorbelast aan het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' dan begroot. In 2020 is extra geïnvesteerd in de uitvoeringsorganisatie van Voormekaar. Op het aanvullend budget dat hiervoor beschikbaar is gesteld, is een resultaat bereikt. Bij de jaarrekening stellen we voor dit resultaat over te hevelen naar 2021.

J Reserves

Onder 'Reserves' in de tabel 'Lasten en baten 2020' zijn de middelen opgenomen die resteren voor de afwikkeling van de opheffing van Betula. De gemeente Berkelland heeft een "in de plaatsstelling" opgenomen, om de verplichtingen met 't Twickel af te wikkelen aangaande de locatie 't Hof. Het gaat dan om het doorlopende huurcontract dat Betula nog heeft met 't Twickel. Deze verplichtingen moeten met de middelen uit de vrijval van de afgebouwde subsidie aan Betula afgerond worden.

K Taakstelling

Op aangeven van de provincie hebben we eerdere jaren een bedrag als taakstelling in de begroting verwerkt, zonder dat deze was onderbouwd met daadwerkelijke maatregelen. Medio 2020 is een doorrekening van de plannen uit Doorpakken sturen in het sociaal domein gemaakt. Die hebben de oorspronkelijke taakstelling vervangen. Voor 2020 heeft geen aanpassing van de begroting plaatsgevonden, waardoor de "oude" taakstelling hier nog in is opgenomen. Vanaf 2021 is de oude taakstelling vervangen door de nieuwe doorrekening uit Doorpakken sturen in het sociaal domein.

L Baten

We noemen de belangrijkste afwijkingen:

Eigen Bijdrage

Aan het begin van 2020 heeft het CAK als gevolg van corona twee maanden geen eigen bijdrage geïnd. De begroting 2020 is hier met de bestuursrapportage ook op aangepast. Desalniettemin zijn de daadwerkelijke ontvangen eigen bijdragen hoger dan verwacht. Het CAK heeft dit jaar met name meer eigen bijdragen geïnd en afgedragen uit het voorgaande boekjaar. Er is een inhaalslag gemaakt. Dit heeft een voordelig effect gehad ondanks de gevolgen van corona op dit budget.

Incidentele Baat Beschermd Wonen

Onder incidentele baat Beschermd Wonen staat in de tabel 'lasten en baten 2020' een incidentele, niet geraamde opbrengst vanuit de gemeente Doetinchem. Dit zijn middelen die uit de voorgaande jaren (2015-2018) resteren op de uitvoering van Beschermd Wonen door de Gemeente Doetinchem.

Reserves

Met ingang van de begroting 2020 maakt het beroep op de reserves onderdeel uit van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft'.

Deze begrotingspost kent de volgende opbouw en realisatie:

Beroep op reserve	Begroot	Realisatie	Afwijking
Inburgering: Powervrouwen	-155	-155	0
Uitvoeringsprogramma	-1.548	-710	-838
Investeren in Voormekaar	-462	-331	-131
Geraamde tekort uit reserve	-1.582	-1.582	0
Totaal	-3.747	-2.778	-969

- Inburgering Powervrouwen

Dit betreft het overgehevelde budget uit 2019. Dit is met een begrotingswijziging aan het budget toegevoegd. Dit beroep op de reserve staat daar tegenover.

- **Uitvoeringsprogramma**
Dit betreft het beroep op de reserve voor de middelen van het uitvoeringsplan. In de realisatie is de dekking van de daadwerkelijke lasten opgenomen.
- **Investeren in Voormekaar**
Tijdelijk worden er in 2020 en 2021 aanvullende middelen ingezet voor Voormekaar. Hier is voor 2020 een bedrag gemoeid van € 462.000. De niet bestede middelen zijn niet aan de reserve onttrokken.
- **Geraamde tekort**
Net als voorgaande jaren wordt het geraamde tekort in de begroting bij de jaarrekening onttrokken aan de reserve. Voor een toelichting op het werkelijke tekort verwijzen we u naar paragraaf 2.3.

2.2 ONTWIKKELING VAN DE RIJKSMIDDELEN

Zoals wij vorig jaar ook hebben aangegeven, zijn de middelen die het Rijk beschikbaar stelt, sinds 2019 niet meer als apart onderdeel van de algemene uitkering zichtbaar. Het is daarmee ook niet meer volledig te bepalen in hoeverre wij als gemeente gecompenseerd worden voor de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Dat zou er toe kunnen leiden dat onder de invloed van autonome prijsontwikkelingen de taakstelling verder onder druk komt te staan. Terwijl we daar eigenlijk, maar dus niet specifiek te herleiden, voor worden gecompenseerd in de algemene uitkering. Het college hanteert daarom de volgende uitgangspunten:

- het aandeel van de algemene uitkering sociaal domein is gebaseerd op de oorspronkelijke integratie-uitkering Sociaal Domein zoals die tot en met 2018 bestond (voor Jeugd en Wmo);
- wanneer de algemene uitkering stijgt (acres), wordt deze naar rato toegerekend aan het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft';
- wanneer het Rijk een specifieke vergoeding voor een beleidsmatige ontwikkeling voor Jeugd en Wmo toevoegt, wordt deze volledig ingezet ter dekking van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft';
- de feitelijke stand van zaken van het programma wordt in het boekjaar zelf vastgesteld tijdens de rapportages van de reguliere planning en control cyclus.

In de volgende tabel ziet u het verloop van de rijksuitkering voor de uitvoering van de taken op het gebied van Wmo en Jeugd. Het bedrag onder 'Wmo 1995' is niet meer specifiek te herleiden uit de huidige opbouw van het rijksbudget en is daarom indicatief bedoeld en gebaseerd op wat we van oudsher ontvingen voor uitvoering van de zogenaamde klassieke Wmo voorzieningen, zoals rolstoelen, woningaanpassingen en woonvoorzieningen.

Ontwikkeling middelen van het Rijk en overige dekkingsmiddelen Sociaal Domein (x1000)						
	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroot primitief 2020	Begroot na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Integratie-uitkering SD 2018	18.265	18.650	20.459	20.459	20.459	0
WMO 1995	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350	0
Meicirculaire	-	1.768		466	466	0
Septembecirculaire	-	301			198	198
Decembecirculaire					60	60
Totaal	19.615	22.069	21.809	22.275	22.533	258

De bijstelling in de meicirculaire 2020 komt voornamelijk door een hoeveelheidsverschil op maatstaven die specifiek horen bij het sociaal domein. In de begroting is deze tot en met de meicirculaire verwerkt. De aanpassing in de septembecirculaire 2020 betreft voornamelijk de toerekening aan het sociaal domein van een

verhoging van allerlei algemene maatstaven. De bijstelling in de decembercirculaire bestaat vooral uit een toegekende compensatie continuïteit van zorg, hetgeen ook specifiek hoort bij het sociaal domein.

2.3 RESULTAAT OVER 2020 TEN OPZICHTE VAN BESCHIKBARE MIDDELEN

Zoals in paragraaf 2.1 op pagina 10 en 11 bij de baten uit de reservemutaties is vermeld, wordt het geraamde tekort onttrokken aan de reserve. Het verschil met het werkelijke tekort ten opzichte van de rijksmiddelen is als saldo in de totale jaarrekening van de gemeente opgenomen. Vanaf 2021 verandert dit. Dan verwerken we in het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' niet alleen het geraamde tekort, maar ook het werkelijke tekort (of een overschot als daarvan sprake is). Om hier nu vast inzicht in te geven, volgt een overzicht van de stand van zaken over 2020 volgens de nieuwe werkwijze. **Ter verduidelijking: dit is een pro forma overzicht en is niet de manier waarop het tekort in 2020 is verwerkt in de jaarrekening.**

Soort	Begroot primitief 2020	Begroot na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking 2020
Algemene voorzieningen	2.261	2.117	1.755	362
Wmo	11.037	11.168	10.254	915
Jeugd	9.420	11.038	11.324	-286
Stimuleren nieuwe vormen van zorg	875	1.548	710	838
Meerkostenregelingen Covid-19	0	0	55	-55
Inburgering	385	540	393	147
Loonkosten	3.789	4.251	4.120	131
Rente en afschrijving	3	3	4	-1
Taakstelling sociaal domein	-791	-791	0	-791
Subtotaal programma (baten en lasten)	26.978	29.874	28.615	1.259
Af: Rijksbijdrage en reguliere eigen middelen	-24.494	-24.959	-25.217	258
Saldo baten en lasten (excl. reservemutaties)	2.485	4.915	3.398	1.517
Dekking reserve t.b.v. uitvoeringsprogr./projecten	-875	-2.010	-774	-1.236
Dekking reserve t.b.v. inburgering	0	-155	-155	0
Dekking tekort t.l.v. reserve nadelen decentralis.	-1.582	-1.582	-1.582	0
Dekking tekort ten laste van algemene middelen	-28	-1.168	-887	-281
Totaal dekking uit reserves	-2.485	-4.915	-3.398	-1.517
Saldo na reservemutaties	0	0	0	0

Ten opzichte van de tabel aan het begin van paragraaf 2.1 zijn de baten en lasten van het programma samengegeld en zijn de reservemutaties apart gezet, zoals we dat ook doen in de jaarrekening. Het totaal aan baten en lasten van het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' geeft hierin een voordeel van € 1.259.000. Daarvan heeft een bedrag van € 1.236.000 te maken met het uitvoeringsprogramma en de afwikkeling van Betula. De mutatie daarvan is opgenomen in de "dekking reserve t.b.v. uitvoeringsprogramma/projecten". Het saldo van deze posten is het resultaat van € 23.000 zoals ook in paragraaf 2.1 is vermeld. De rijksmiddelen en de reguliere eigen middelen die al van oudsher zijn opgenomen ter dekking van kosten in dit programma geven een voordeel van € 258.000, zoals al is toegelicht in paragraaf 2.2. Deze twee posten samen leiden tot een daling van het tekort met € 281.000.

Het tekort in de primitieve begroting bedroeg totaal € 1.610.000, dat vrijwel volledig gedekt werd uit de reserve nadelen decentralisaties. Het verloop van het tekort gedurende 2020 is als volgt:

	Begroot primitief 2020	Begroot na wijziging 2020	Realisatie 2020
Tekort primitieve begroting	-1.582	-1.582	-1.582
Aanpassing begroting	-28	-28	-28
Wijziging begroting (vrijval subsidies)		432	432
Bestuursrapportage 2020		-2.038	-2.038
Meicirculaire 2020		466	466
Septembecirculaire 2020			198
Decembecirculaire			60
Resultaat programma 2020			23
Werkelijk tekort	-1.610	-2.750	-2.469
Dekking tlv reserve nadelen decentralisaties	-1.582	-1.582	-1.582
Dekking tlv algemene dienst	-28	-1.168	-887
Dekking tekort	-1.610	-2.750	-2.469

2.4 EFFECT OP DE BEGROTING 2021 EN OVERZICHT FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Door corona is 2020 een lastig jaar om als basis te gebruiken voor een meerjarige doorkijk. Het zal nog enige tijd duren voordat duidelijk is welke gevolgen corona heeft voor de zorgvraag op korte en lange termijn. Daarbij komt dat een nieuw kabinet zich zal buigen over de tekorten die gemeenten ondervinden op de jeugdhulp en wat er gebeurt met het Wmo-abonnementstarief. Daarnaast is de nieuwe inkoop voor maatwerkvoorzieningen vanaf 2022 inmiddels gestart. Tenslotte hebben door corona de sturingsmaatregelen vertraging opgelopen.

De effecten van al deze punten kunnen grote invloed hebben op de toekomstige kosten en de beschikbare middelen. Voorlopig houden we daarom vast aan de doorkijk die we in de perspectiefnota 2021 hebben gemaakt, waarin ook de maatregelen uit 'Doorpakken sturen in het sociaal domein' zijn opgenomen. Rekening houdend met de laatste stand van de rijksmiddelen (maartcirculaire 2021) geeft dit het volgende voorlopige beeld voor de komende jaren:

	2021	2022	2023	2024
WMO	10.453	10.348	10.348	10.348
PGB's	785	785	785	785
Jeugdhulp	10.065	9.192	9.192	9.192
Algemene voorzieningen	1.642	1.632	1.632	1.632
Uitvoeringsplan	875	875		
Inburgering	337	337	337	337
Uitvoeringskosten	4.159	4.159	4.159	4.159
Rente en afschrijving	3	3	3	3
Eigen bijdrage	-445	-445	-445	-445
Overige	-2	-2	-2	-2
Saldo programma	27.872	26.884	26.009	26.009
Rijksmiddelen	23.918	24.011	23.314	23.306
Eigen middelen (van oudsher)	2.684	2.684	2.684	2.684
Saldo dekkingsmiddelen	26.602	26.695	25.998	25.990

Saldo	-1.270	-189	-11	-19
Dekking uitvoeringsplan uit reserve	-875	-875	0	0
Saldo uit reserve nadelen decentralisaties	-395	686	-11	-19
Dekking via reserves	-1.270	-189	-11	-19
Beschikbaar in reserve nadelen decentralisaties per 1 januari	3.601	3.206	3.892	3.881
Beschikbaar reserve nadelen decentralisaties per 31 december	3.206	3.892	3.881	3.862

Hoewel er nog genoeg risico's en uitdagingen zijn, blijkt hieruit dat we binnen het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' op de goede weg zijn.

HOOFDSTUK 3

BEELD ZORGTOEWIJZINGEN

DE GEMEENTE IS VANUIT DE JEUGDWET EN WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO) VERANTWOORDELIJK VOOR DE ZORG. TOEWIJZINGEN NAAR MAATWERKVOORZIENINGEN WORDEN NIET ALLEEN GEDAAN DOOR VOORMEKAAR, MAAR OOK DOOR HUISARTSEN EN GECERTIFICEERDE INSTELLINGEN. IN DIT HOOFDSTUK VINDT U EEN OVERZICHT VAN HET AANTAL INWONERS EN DE KOSTEN PER MAATWERKVOORZIENINGEN. ER IS EEN OVERZICHT GEGEVEN VAN DE KOSTEN PER SOORT EN DAARNAAST EEN UITSPLITSING GEMAAKT OP KERNNIVEAU.

3.1 KOSTEN EN AANTALLEN WMO EN JEUGDHULP 2020

In onderstaande tabellen vindt u een overzicht van de kosten en aantal cliënten per soort van Wmo en Jeugdhulp in 2020, alsmede gemiddelde kosten per cliënt. Deze cijfers zijn gebaseerd op declaraties van zorgaanbieders die we tot begin april 2021 hebben ontvangen over 2020. Deze cijfers zijn exclusief de betaalde bedragen aan zorgaanbieders uit hoofde van de landelijke continuïteitsregeling voor het compenseren van niet geleverde-zorg.

Zorg in natura

Wmo				Jeugdzorg			
Soort zorg	Aantal unieke cliënten	Kosten	Kosten/client	Soort zorg	Aantal unieke cliënten	Kosten	Kosten/client
01 Vervoersvoorzieningen	403	421.359	1.046	40 Persoonlijke verzorging	5	23.492	4.698
02 Woonvoorzieningen	107	243.309	2.274	41 Dagbehandeling	88	513.223	5.832
03 Rolstoelen	264	263.183	997	42 Vervoerdiensten	24	27.677	1.153
04 Huishoudelijke Verzorging	1.353	3.303.426	2.442	43 Jeugdhulp verblijf (incl.)	70	3.609.232	51.560
07 Dagbesteding	263	1.288.049	4.898	44 Jeugdhulp verblijf (excl. beh)	79	652.253	8.256
10 Begeleiding Individueel	545	2.407.274	4.417	45 Jeugdhulp ambulant	593	3.052.966	5.148
12 Persoonlijke Verzorging	13	33.686	2.591	46 Jeugdhulp crisis	8	95.219	11.902
13 Verblijf Tijdelijk	1	973	973	47 Jeugdreclassering	22	123.213	5.601
20 Ondersteuning Thuis	553	1.530.595	2.768	48 Jeugdbescherming	113	710.815	6.290
				53 Kindergeneeskunde	46	14.095	306
				54 Jeugd-ggz	457	1.508.392	3.301
				55 Landelijk ingekochte zorg	9	81.833	9.093
Totaal	2.513²	9.491.855	3.777	Totaal	1.058¹	10.412.410	9.842

Zorg in natura 2020				Wmo			Jeugdzorg		
Kern		Aantal cliënten	Kosten	Kosten/client	Aantal cliënten	Kosten	Kosten/client		
Borculo/Geesteren/Gelselaar/Haarlo/Beltrum		596	2.079.353	3.489	259	2.001.922	7.729		
Eibergen/Rekken		790	3.117.533	3.946	322	2.602.517	8.082		
Neede/Rietmolen/Noordijk		636	2.517.656	3.959	235	2.809.147	11.954		
Ruurlo		418	1.608.312	3.848	175	872.518	4.986		
Buiten Berkelland ³		73	169.003	2.315	67	2.126.305	31.736		
Totaal		2.513	9.491.855	3.777	1.058	10.412.410	9.842		

² Doordat cliënten meerdere voorzieningen kunnen hebben is het totaal aantal lager dan de telling van de individuele onderdelen.

³ Bij Wmo gaat het om cliënten die inmiddels zijn verhuisd buiten de gemeente; voor jeugdhulp om cliënten die op grond van het huidige woonplaatsbeginsel onder de verantwoordelijkheid van Berkelland vallen, maar daar buiten woonachtig zijn, bijvoorbeeld in een instelling.

PGB's

Bestedingen PGB budget 2020 via SVB	Aantal cliënten	Bedrag in €
Wmo (HH)	67	€ 133.046
Wmo (Begeleiding)	48	€ 310.364
Jeugdwet	48	€ 307.188
Totaal	160⁴	€ 750.597

PGB's 2020	Wmo HH			WMO BG			Jeugdwet		
Kern	Aantal cliënten	Kosten	Kosten/client	Aantal cliënten	Kosten	Kosten/client	Aantal cliënten	Kosten	Kosten/client
Borculo/Geest./Gelsel./Haarlo/Beltr.	17	32.756	1.927	8	41.515	5.189	8	67.684	8.460
Eibergen/Rekken	15	28.941	1.929	19	127.778	6.725	18	117.581	6.532
Neede/Rietmolen/Noordijk	29	61.278	2.113	16	121.901	7.619	19	114.595	6.031
Ruurlo	3	6.874	2.291	5	19.170	3.834	3	7.328	2.443
Buiten Berkelland	3	3.197	1.066						
Totaal	67	133.046	1.986	48	310.364	6.466	48	307.188	6.400

3.2 NADERE DETAILLERING EN ANALYSE KOSTEN EN AANTALLEN WMO EN JEUGDHULP 2020

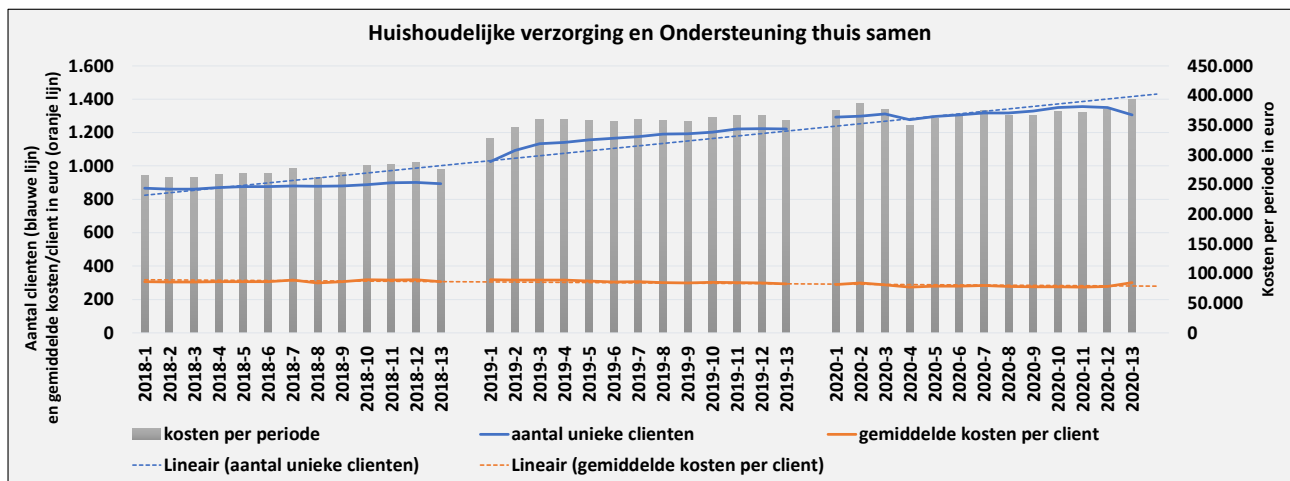
Wmo

De grootste posten binnen de Wmo bestaan uit Huishoudelijke Verzorging en Ondersteuning Thuis en daarnaast de nieuwe taken die de gemeente sinds 2015 uitvoert als dagbesteding, begeleiding, persoonlijke verzorging en kort verblijf.

Wmo	2018		2019		2020	
Soort zorg (in natura)	Aantal unieke cliënten	Kosten	Aantal unieke cliënten	Kosten	Aantal unieke cliënten	Kosten
04 Huishoudelijke Verzorging	608	1.806.374	796	2.182.509	1.353	3.303.426
20 Ondersteuning Thuis	575	1.724.705	735	2.450.780	553	1.530.595
Totaal	1.091	3.531.079	1.461	4.633.289	1.608	4.834.021

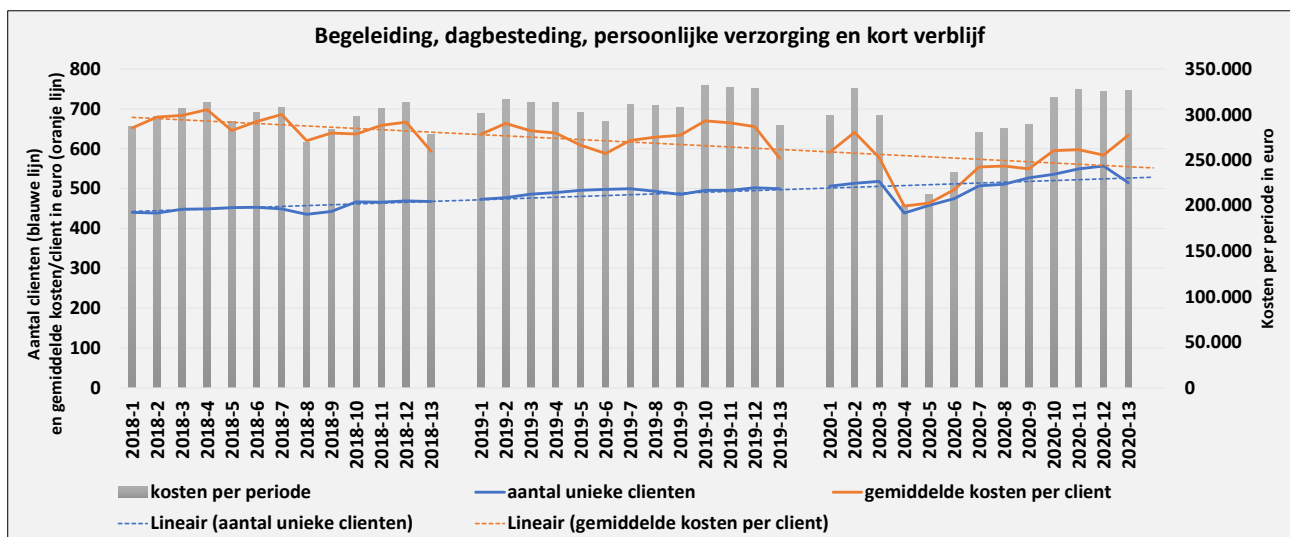
Het verloop van Huishoudelijke Verzorging en Ondersteuning Thuis vanaf 2018 laat een stijging van het aantal cliënten zien. De belangrijkste reden hiervoor is de invoering van het abonnementstarief. Tegelijkertijd dalen de gemiddelde kosten per cliënt licht. Hoewel het te vroeg is om conclusies te trekken, zou dit een logisch gevolg kunnen zijn van de hantering van het nieuwe normenkader.

⁴ Doordat cliënten meerdere voorzieningen kunnen hebben is het totaal aantal lager dan de telling van de individuele onderdelen.

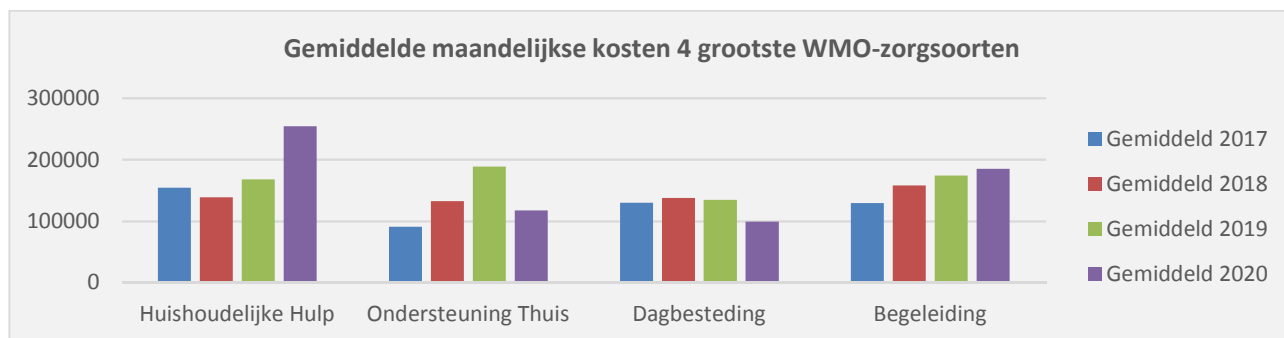

WMO Soort zorg (in natura)	2018		2019		2020	
	Aantal unieke cliënten	Kosten	Aantal unieke cliënten	Kosten	Aantal unieke cliënten	Kosten
07 Dagbesteding	281	1.790.933	286	1.750.343	263	1.288.049
10 Begeleiding Individueel	441	2.053.249	472	2.267.375	545	2.407.274
12 Persoonlijke Verzorging	2	10.526	4	10.002	13	33.686
13 Verblijf Tijdelijk	3	1.602	6	19.814	1	973
Totaal	637	3.856.311	674	4.047.534	731	3.729.983

De totale kosten voor deze nieuwe Wmo-taken zijn in 2020 gedaald, ondanks de verhoging van de tarieven en ondanks een stijging van het aantal cliënten. Voor een deel komt dit door de lockdown in het voorjaar, waardoor bepaalde zorg niet geleverd kon worden. Daardoor zien we een daling op de kosten van de geleverde zorg, maar aanbieders zijn hier wel voor gecompenseerd. Die kosten komen voor onze rekening, maar zijn niet opgenomen in dit hoofdstuk, omdat deze kosten niet tot individuele cliënten terug te voeren zijn. Het aantal cliënten voor de nieuwe zorgtaken binnen de Wmo stijgt sinds 2018 licht, terwijl de gemiddelde kosten ook hier langzaam dalen.

Het verloop van de gemiddelde maandelijkse kosten van de 4 grootste Wmo-zorgsoorten is sinds 2017 als volgt:

De stijging van de Huishoudelijke Hulp in 2020 valt redelijk weg tegen de daling op Ondersteuning Thuis. De daling van de kosten van dagbesteding komt voor een deel door de eerste corona-lockdown. De stijging van individuele begeleiding wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een toename van het aantal cliënten.

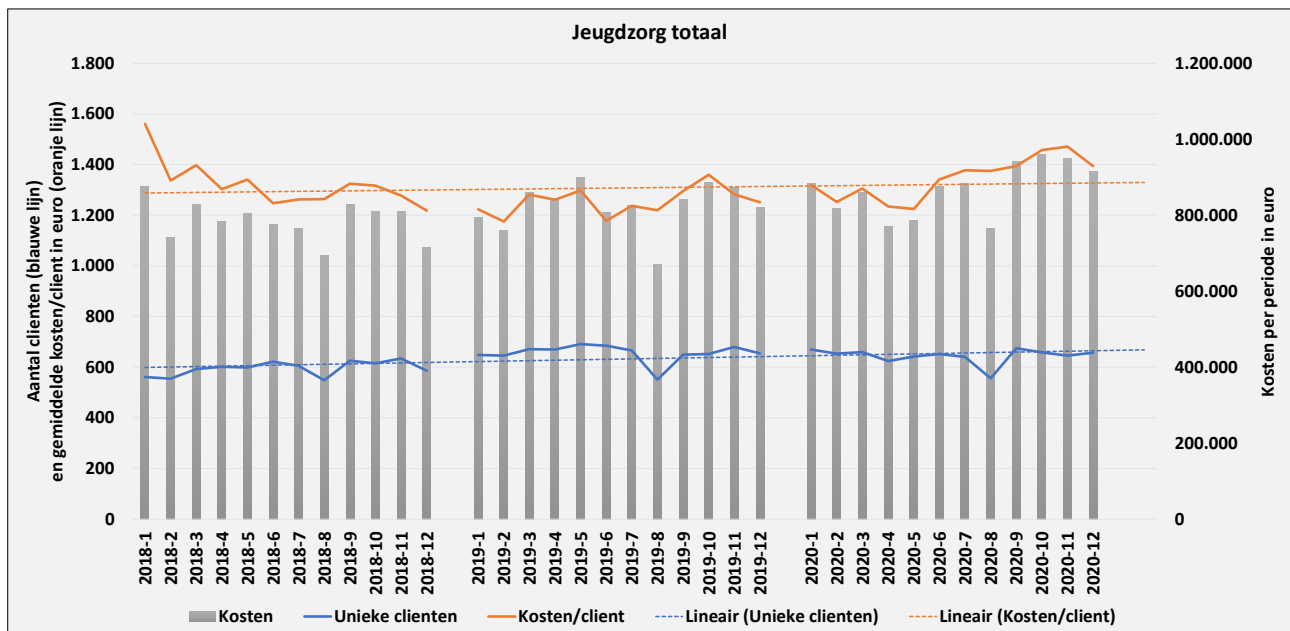
Jeugdhulp

De kosten van Jeugdhulp blijven stijgen, terwijl het aantal cliënten op lange termijn redelijk stabiel blijft. In 2020 komt dit voor een groot deel door de kosten van jeugdhulp met verblijf.

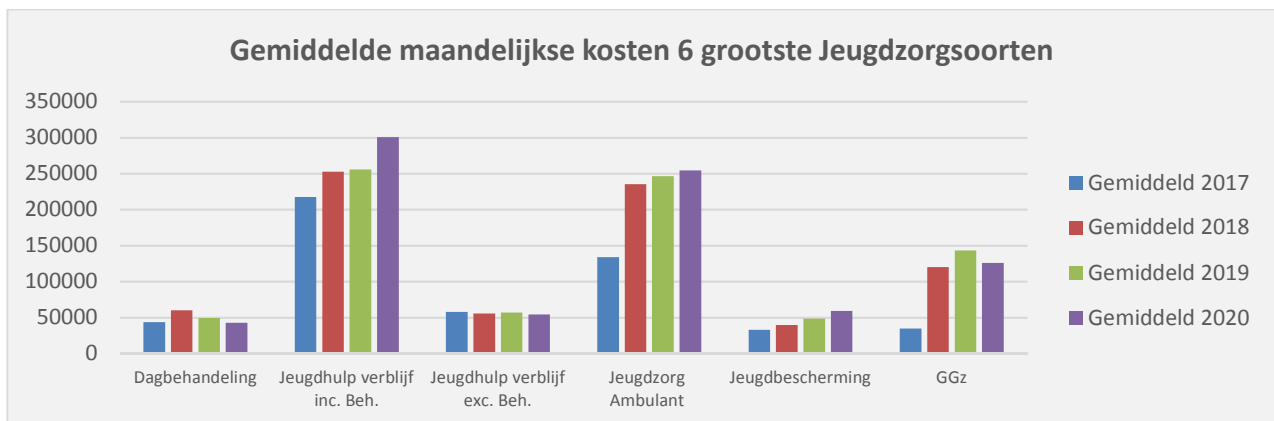
Jeugd Soort zorg (in natura)	2018		2019		2020	
	Aantal unieke cliënten	Kosten	Aantal unieke cliënten	Kosten	Aantal unieke cliënten	Kosten
40 Persoonlijke verzorging	5	9.201	8	19.223	5	23.492
41 Dagbehandeling	104	718.259	100	591.446	88	513.223
42 Vervoerdiensten	27	14.326	28	24.546	24	27.677
43 Jeugdhulp verblijf (incl.)	56	3.031.891	67	3.069.405	70	3.609.232
44 Jeugdhulp verblijf (excl. beh)	79	666.601	86	681.333	79	652.253
45 Jeugdhulp ambulante	562	2.822.957	608	2.955.425	593	3.052.966
46 Jeugdhulp crisis	8	113.826	9	44.356	8	95.219
47 Jeugdreclassering	15	79.851	16	73.287	22	123.213
48 Jeugdbescherming	87	475.997	97	579.255	113	710.815
49 Activ. prev. just. kader	1	2.818				
53 Kindergeneeskunde	56	21.756	65	28.409	46	14.095
54 Jeugd-ggz	438	1.440.714	495	1.719.106	457	1.508.392
55 Landelijk ingekochte zorg	11	35.989	11	96.021	9	81.833
Totaal	1.004⁵	9.434.186	1.090⁴	9.881.812	1.058⁴	10.412.410

Sinds 2018 is het aantal cliënten redelijk stabiel, maar stijgen de kosten per cliënt licht. Voor een deel komt dit door reguliere indexeringen van tarieven, maar ook doordat meer zorg is geleverd.

⁵ Doordat cliënten meerdere voorzieningen kunnen hebben is het totaal aantal lager dan de telling van de individuele onderdelen.

Het verloop van de gemiddelde maandelijkse kosten van de 6 grootste jeugdzorgsoorten is sinds 2017 als volgt:

3.3 OVERZICHT TELEFONISCH CONTACT INWONERS MET VOORMEKAAR

	aantal gesprekken	Aantal meldingen	Wel gesprek geen melding
2018	7086	1854	5232
2019	7719	1792	5927
2020	7837	2082	5755

(EXCLUSIEF DIRECT CONTACT MET VMK REGISSEUR)

In bovenstaande tabel is het aantal telefonische contactmomenten met inwoners weergegeven. Als een telefoongesprek leidt tot een melding, volgt er een keukentafelgesprek. Wanneer er geen melding volgt, betekent dit dat door het telefonisch contact de inwoner ondersteund is in, of begeleid naar, het vinden van de juiste voorliggende voorziening, gebruik van een algemene voorziening of is verwezen naar een andere organisatie.

HOOFDSTUK 4

INZET VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA

IN 2018 ZIJN WIJ GESTART MET HET UITVOERINGSPROGRAMMA 'SAMEN DENKEN, SAMEN DOEN'. DIT UITVOERINGSPROGRAMMA IS TOT STAND GEKOMEN VANUIT DE BEHOEFTE VAN INWONERS EN PROFESSIONALS. HET VALT ONDER HET PROGRAMMA 'ZORG VOOR WIE DAT NODIG HEEFT', MAAR OMVAT, OM ONZE INTEGRALE AANPAK TE STIMULEREN, OOK PROJECTEN VANUIT DE PARTICIPATIEWET. HET UITVOERINGSPROGRAMMA ZET IN OP HET REALISEREN VAN MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN IN HET SOCIAAL DOMEIN, MET ALS DOEL EEN STRUCTURELE BIJDRAGE TE LEVEREN AAN EEN BETERE DIENSTVERLENING EN/OF KOSTENVERLAGING AAN ONZE INWONERS. IN DIT HOOFDSTUK EVALUEREN WIJ HET UITVOERINGSPROGRAMMA.

In het uitvoeringsprogramma werken we met de volgende zes thema's:

- thema 1: werken vanuit de bedoeling
- thema 2: meedoen
- thema 3: veilig thuis en in de buurt
- thema 4: armoede
- thema 5: gezonde leefstijl
- thema 6: mantelzorg

In de verantwoordingsrapportage over 2019 zijn de maatschappelijke effecten en succesfactoren benoemd en is een nulmeting en zo mogelijk een 1-meting gegeven met een aantal indicatoren. Elk thema beoogt één of meerdere maatschappelijke effecten te sorteren waarbij succesfactoren geformuleerd zijn. Succesfactoren zijn activiteiten en processen die volgens ons nodig zijn om doelstellingen te realiseren en een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke effecten. Een aantal succesfactoren komt bij verschillende thema's terug. Vervolgens zijn de maatschappelijke effecten op onderdelen meetbaar gemaakt met indicatoren.

In deze rapportage evalueren we de inzet van de projecten die in het kader van het uitvoeringsprogramma zijn gestart. We maken aan de hand van deze evaluatie een afweging wat we wel en niet uit het uitvoeringsprogramma in 2022 willen voortzetten. De opbouw van dit hoofdstuk is als volgt:

- per thema volgt, naast de eerder genoemde maatschappelijke effecten en succesfactoren, een beknopt overzicht van de behaalde resultaten en conclusies;
- deze worden samengevat in overkoepelende conclusies, waarin ook de samenhang tussen de verschillende projecten naar voren komt;
- daarna volgt een financieel overzicht van de benodigde middelen en de vervolgstappen in de projecten;
- in bijlage 1 staat een overzicht van de indicatoren, zowel de 0-meting als de verdere metingen. Deze zijn aangevuld met de indicatoren die voortkomen uit de beleidsindicatoren die voortkomen uit de monitoring van het beleidskader preventie.
- in bijlage 2 staat een overzicht van alle projecten uit het uitvoeringsprogramma. In een aantal gevallen zijn ook relevante bijlagen per project toegevoegd (genummerd naar projectletter).

4.1 THEMA 1: WERKEN VANUIT DE BEDOELING

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Inwoners worden in hun eigen leefomgeving effectief en efficiënt geholpen met hun (hulp)vraag.*
2. *Er wordt door alle netwerkpartners gewerkt 'vanuit de bedoeling'. Daaronder vallen gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties en zorgverleners.*

SUCCESFACTOREN

In het kader van professioneel samenwerken, willen wij meer vanuit vertrouwen gaan samenwerken. Om dit te bereiken, werken we volgens de methodiek 'werken vanuit de bedoeling'. Wij streven naar een zo groot mogelijke bekendheid van deze werkmethode bij onze samenwerkingspartners. Om dat te bereiken is het van belang dat partners in het sociaal domein elkaar kennen, snel weten te vinden en constructief samenwerken. Wij streven er naar dat inwoners adequaat en efficiënt toegeleid worden naar de juiste hulp, uitgaande van hun eigen kracht. De verordeningen binnen de gemeente Berkelland ondersteunen deze dienstverlening en het werken vanuit de bedoeling. Er is sprake van één gezin, één plan, één regisseur. Rollen en verantwoordelijkheden moeten eenduidig helder zijn bij alle partijen. Aandachtspunt blijft dat we weten hoe en wanneer gegevens gedeeld en verwerkt mogen worden.

BEHAALDE RESULTATEN

- Ons uitgangspunt 'werken vanuit de bedoeling' is de basis voor ons plan 'Doorpakken sturen in het sociaal domein', om het sociaal domein steeds verder te transformeren.
- Er is een uitvoeringsvisie gemaakt waarin de visie en werkwijze van Voormekaar is vastgesteld.
- De verordening Sociaal Domein, waarin een groot aantal verordeningen is samengekomen en in begrijpelijke taal is geformuleerd, is vastgesteld.
- De medewerkers van Voormekaar en van de SDOA zijn geschoold in het werken vanuit de omgekeerde toets.
- De businesscase 'Werken vanuit de bedoeling' is gereed. De businesscase bestaat uit een visual harvest (tekening) en een uitgeschreven verhaallijn in boekvorm. De concrete uitwerking hiervan is bijgevoegd als visual harvest en casusbeschrijving (zie bijlage 2.A).
- Er is een ontwikkelteam opgericht dat zich richt op het project 'één gezin, één plan, één regisseur'. Door maandelijkse casuïstiekbesprekingen zijn 24 inwoners/huishoudens beter geholpen en hebben we kunnen voorkomen dat problemen groter werden.
- 'Werken vanuit de bedoeling' is onderdeel van 'Samen aan het stuur'.
- De Berkellandwijzer (digitale sociale kaart) is ontwikkeld en geïmplementeerd.

CONCLUSIE

Werken vanuit de bedoeling is écht onderdeel geworden van de denk- en werkwijze in het sociaal domein in de gemeente Berkelland. De verordening sociaal domein, het gebruik van de omgekeerde toets en de uitvoeringsvisie zijn hier concrete voorbeelden van. Het scholingstraject draagt bij aan de ontwikkeling van de veranderde denk- en werkwijze van de medewerkers. De Voormekaar teams en de uitvoerende medewerkers van de SDOA werken samen aan complexe casuïstiek. Het gedachtegoed van Ondersteuning Thuis is een invulling van 'Werken vanuit de bedoeling' en wordt door veel partners beschouwd als een meerwaarde. Met de implementatie van de Berkellandwijzer zijn (professionele) partners in het sociaal domein beter in beeld en kunnen inwoners en professionals elkaar sneller vinden. We verwachten dat organisaties die het voorliggende veld vertegenwoordigen gemakkelijker worden gevonden, omdat alles op 1 centrale plek terug te vinden is.

4.2 THEMA 2: MEEDOEN

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. (Kwetsbare) inwoners ontwikkelen zich verder door participatie en krijgen waar nodig daar passende ondersteuning bij.
2. Alle inwoners van de gemeente Berkelland tellen en doen mee.

SUCCESFACTOREN

Meedoen aan de samenleving kan op veel manieren. Wij vinden het belangrijk dat meer inwoners in de gemeente Berkelland (blijvend) participeren in de vorm van onderwijs, vrijwilligerswerk of op de arbeidsmarkt.

Hiervoor willen we deze inwoners bereiken en activeren. Het is daarom belangrijk dat partners in het sociaal domein elkaar kennen en goed samenwerken.

We willen graag dat jongeren in elke kern meer mogelijkheden hebben om zich te ontwikkelen en dat in elke kern inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt mee kunnen doen. Herkenbare en benaderbare ontmoetingsplekken kunnen hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Randvoorwaarden om mee te kunnen (blijven) doen, zijn onder andere de toegankelijkheid van voorzieningen/regelingen voor mensen met een laag inkomen en een dekkend en betaalbaar aanbod van vervoersvoorzieningen.

BEHAALDE RESULTATEN

- Inventarisatie van de behoeften en bestaande sociale activiteiten met locaties is gerealiseerd. De definitie/kaders voor een Multifunctionele Ontmoetings Plek (MOP) is/zijn geformuleerd.
- Platform Vrijwilligers is opgestart met de inzet van een kwartiermaker.
- Het project 'dementievriendelijke gemeente Berkelland' is eind 2020 afgerond. Op lokaal niveau verandert de projectgroep 'dementie Berkelland' in de werkgroep 'Ouderen' en regionaal blijft het op de agenda van het samenwerkingsverband Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek. De aandacht voor dementie en de opgebouwde kennis en samenwerking wordt daarmee nog beter ingebed en geborgd in de ondersteuning van (kwetsbare) ouderen.
- De meedoenapplicatie is geïmplementeerd en opgestart.
- Er zijn Jimmy locaties gerealiseerd in Borculo en Neede. Jimmy's is in 2020 geëvalueerd; de aanbevelingen zijn verwerkt in het eigen jaarplan 2021.
- In de zomer van 2020 is vanuit de landelijke subsidie Jeugd aan Zet – voor jongeren in Coronatijd – door Jimmy's (samen met onder meer Stichting Buiten de school, het onderwijs, de Sport Federatie Berkelland en de Berkellandse Uitdaging) een programma met voornamelijk offline activiteiten neergezet.
- In de zomer van 2020 heeft opnieuw een Zomertoer plaatsgevonden met sportieve en culturele activiteiten voor alle kinderen vanaf 6 jaar. Voor het eerst was het aanbod (van bijvoorbeeld verenigingen, Jimmy's en de combinatiefunctionarissen sport en cultuur) breed gedeeld via de website van sjorssportief.nl.
- Onderzoek naar vrijwilligersvervoer en de visie op vervoer zijn afgerond en bestuurlijk vastgesteld. In de visie op vervoer worden de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen duidelijk. Vrijwilligersvervoer in Berkelland is een aanvulling op het reguliere, dekkend vervoersaanbod in de gemeente.
- Om jongeren vanaf 16 jaar (met jeugdhulp en/of geen startkwalificatie) te ondersteunen bij hun toekomstplannen zijn korte lijntjes gerealiseerd tussen Jouw Unit (SDOA), Jimmy's, het RMC en Voormekaar.

CONCLUSIE

We zijn tevreden met de stappen die we op het thema Meedoen hebben gezet. We zien dat we met projecten als de Jimmys in Berkelland het verschil kunnen maken voor de toekomst van vele jongeren. Het project dementievriendelijke gemeente heeft ervoor gezorgd dat er meer begrip is voor dementie in Berkelland: er zijn nieuwe initiatieven ontstaan gericht op het mee kunnen doen, het verbeteren van lokale informatie en het stimuleren van bewegen voor mensen met dementie.

Op een aantal projecten zijn we nog niet zo ver als we willen zijn. Dat geldt bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van de Multifunctionele Ontmoetings Plekken (MOP). Er zijn voorbereidingen getroffen om te komen tot een dorpskamer in Neede of Eibergen. Ook wordt de realisatie van een MOP meegenomen in het project Campus De Wildbaan in Borculo. Bij het Platform Vrijwilligers is vertraging ontstaan door de coronacrisis. Naar verwachting krijgt het delen van kennis en kunde verder vorm als het online platform (medio dit jaar) klaar is.

4.3 THEMA 3: VEILIG THUIS EN IN DE BUURT

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Inwoners worden in hun eigen leefomgeving effectief en efficiënt geholpen met hun (hulp)vraag.*
2. *Inwoners voelen zich veilig in hun eigen leefomgeving.*
3. *Kinderen en jongeren ontwikkelen zich en groeien op in een veilige leefomgeving.*

SUCCESFACTOREN

Wij streven er naar dat onze inwoners veilig en vitaal kunnen opgroeien, leven, werken en wonen. Als inwoners onveilige situaties herkennen en signaleren, willen wij graag dat inwoners en partners weten waar zij hierover een melding kunnen doen. Signalen van onveiligheid komen daardoor bij de juiste persoon terecht. Om dat te bereiken is het van belang dat partners in het sociaal domein elkaar kennen, snel weten te vinden en constructief samenwerken. Wij streven er naar dat inwoners adequaat en efficiënt toegeleid worden naar de juiste, (in)formele hulp, vanuit de gedachte dat inwoners worden ondersteund uitgaande van hun eigen kracht. Leefbare kernen kunnen hieraan bijdragen. Aandachtspunt blijft dat we weten hoe en wanneer gegevens gedeeld en verwerkt mogen worden.

BEHAALDE RESULTATEN

- Ieder Voormekaar team heeft een aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en kindermishandeling. Samen met Veilig Thuis en andere partners geven zij uitvoering aan het lokale actieplan. Veilig Thuis is niet alleen partner bij casuïstiek, op tactisch niveau vindt regulier overleg plaats.
- Sinds september 2020 loopt er een pilot Scheidingsloket in de gemeente Berkelland (onder de vlag van het Preventie Platform Jeugd). Bij dit online loket kunnen inwoners terecht met hun vragen over echtscheidingen om te voorkomen dat kinderen door echtscheiding in de knel komen.
- Voor de meeste andere activiteiten en trainingen van het Preventie Platform Jeugd is het gelukt om deze in 2020 om te zetten naar een digitale variant. Vanuit Berkelland hebben bijvoorbeeld 137 inwoners deelgenomen aan de activiteiten van de Maand van de opvoeding; 21 kinderen aan de weerbaarheidstraining; 15 ouders aan de cursus 'Omgaan met pubers'; 3 ouderparen aan 'Ouderteam'; 4 kinderen aan de training 'Kind In Een Scheiding'. Verder is de website uitgebreid en meer toegankelijk gemaakt. Van maart tot en met december 2020 zijn 5258 bezoekers geregistreerd.
- Het project Inhuis Steungezinnen heeft in 2019 drie en in 2020 vier koppelingen tot stand gebracht tussen vraaggezinnen en steungezinnen in Berkelland. Met deze waardevolle matches wordt de kracht en ervaring van andere ouders/opvoeders (tijdelijk) ingezet en is er niet meer of extra hulpverlening nodig.
- Er loopt een samenwerking met Praktijk Ondersteuners Huisartsenzorg-jeugd (POH-Jeugd) met de huisartsen in Eibergen, Borculo, Beltrum en Ruurlo.
- De campagne 'Heerlijk thuis in huis', bedoeld om inwoners bewust te maken van de mogelijkheden om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen, is opgezet en loopt nog, in samenwerking met de partijen ProWonen, VerduurSaam energieloket, Kruiswerk Achterhoek en Zlimthuis. Vrijwillige Wooncoaches voeren woongeluk gesprekken.
- Het Meldpunt niet-acute zorg is opgericht.
- Om ongewenste zwangerschappen bij kwetsbare inwoners te voorkomen, doet Berkelland mee aan het landelijke programma 'Nu niet zwanger'. De eerste aandachtsfunctionarissen van partners van het Preventie Platform Jeugd en zorgaanbieders zijn geschoold. In 2021 worden twee medewerkers van Voormekaar geschoold als aandachtsfunctionaris.

CONCLUSIE

Het bekende Afrikaanse gezegde 'it takes a whole village to raise a child' is erg passend voor de wijze waarop wij met elkaar het goede willen doen voor de volwassenen van de toekomst. Met organisaties, betrokkenen, zorgprofessionals en als gemeente zijn we enorm gedreven om zo vroeg mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zoveel mogelijk werkend vanuit de sociale basis er voor onze jeugd te kunnen zijn. We zetten dan ook volop in op preventie en investeren in voorzieningen die dichtbij huis laagdrempelig toegankelijk zijn voor jeugdigen en hun

ouders/verzorgers. Samen betekent ook dat we een beroep doen op de naaberkracht en de kennis en kunde van buurtbewoners en andere ouders/opvoeders die iets kunnen en willen betekenen voor onze jeugd. Zo werken we met elkaar aan een sterke sociale basis in buurten en wijken: inwoners die naar elkaar omzien en daarbij worden gefaciliteerd in de vorm van algemene of collectieve voorzieningen. Om dit vast te houden en te versterken kiezen we ervoor de meeste projecten bij dit thema structureel blijven inzetten.

4.4 THEMA 4: ARMOEDE

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Inwoners van de gemeente Berkelland hebben een gezonde financiële huishouding en krijgen waar nodig daar passende ondersteuning bij.*

SUCCESFACTOREN

Wij streven er naar, uit oogpunt van preventie, om armoede niet te laten ontstaan en daar waar inwoners armoede ervaren hen hierin te ondersteunen, uitgaande van hun eigen kracht. Er is sprake van een goede samenwerking tussen Voormekaar en SDOA en één regisseur. Rollen en verantwoordelijkheden moeten voor iedereen duidelijk zijn. Ook willen wij de keten preventie, armoede en schulden versterken. Er is een goede digitale infrastructuur waarmee inwoners eenvoudig en snel aanvragen (minima) regelingen kunnen doen. Wij streven er naar dat inwoners worden geholpen bij het voorkomen van schulden en hun financiën op orde hebben. Daarvoor is het nodig dat wij de oorzaken van armoede in zicht hebben en oppakken.

BEHAALDE RESULTATEN

- Er is deelgenomen aan de pilot Vroegsignalering samen met de gemeenten Oost Gelre en Winterswijk en de SDOA. In deze pilot is aandacht besteed aan de oorzaak van de betalingsachterstanden en zijn voorbereidingen getroffen op de inwerkingtreding van de wet gemeentelijke schuldhelpverlening.
- Vanaf september 2020 is een medewerker vroegsignalering begonnen. Zij treedt in contact met inwoners.
- Per medio november 2020 is gestart met vroegsignalering aan de hand van een regionaal gesloten convenant.
- Het Platform Financieel Gezond Berkelland is opgericht.
- De tool 'check waar je recht op hebt' is ontwikkeld en in gebruik genomen.
- De meedoenregeling volwassenen is ontwikkeld in een samenwerking tussen SDOA en gemeente. De laatste praktische en beleidsvoorbereidingen worden momenteel getroffen. De verwachting is dat in Q2 de regeling in wordt genomen.
- Het project Lokaal en Wijkgericht werken is succesvol verlopen. De fysieke aanwezigheid van klantmanagers en inkomensconsulenten van SDOA in de gemeente zorgt dat men elkaar beter kent en sneller opzoekt.

CONCLUSIE

Door de grotere aandacht voor vroegsignalering vanuit de gemeente zien we veel kansen om meer te betekenen op het gebied van armoede. De inzet van de medewerker vroegsignalering en de verbindingen die zij legt met betrokken organisaties en Voormekaar maken dat we sneller kunnen signaleren en eerder kunnen ondersteunen. We verwachten daarmee ook dat uiteindelijk zwaardere inzet van zorg of ondersteuning voorkomen kan worden.

Er is draagvlak en gedeelde urgentie bij alle betrokken partijen. Wel zien we dat we er nog lang niet zijn en dat er veel kansen liggen op het gebied van vroegsignalering (bijvoorbeeld in het doorbreken van het taboe op schulden) en voor schoolverlaters zonder werk en startkwalificatie). We willen daarom meer inzet plegen op de Gemeentelijke Wet Schuldhelpverlening. Met het overhevelen van uitvoering en beleid rondom schuldhelpverlening wordt hieraan invulling gegeven.

4.5 THEMA 5: GEZONDE LEEFSTIJL

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. Onze inwoners zijn optimaal vitaal en gezond.
2. Alle inwoners van de gemeente Berkelland tellen en doen mee.

SUCCESFACTOREN

Gezondheid is voor iedereen de basis om makkelijker actief mee te kunnen doen met en in de Berkellandse samenleving. Wij vinden het belangrijk dat kwetsbare doelgroepen duurzaam deelnemen aan sport en/ of beweging. Dat bereiken wij onder ander met een vitaal en toekomstbestendig verenigingsleven. Wij ondersteunen en stimuleren onze inwoners tot een gezonde(re) leefstijl. Om dat te bereiken, willen wij verenigingen en scholen stimuleren in te zetten op een gezonde leefstijl. Hierdoor streven wij na dat inwoners meer bekend zijn met, en in staat zijn om, gezonde(re) keuzes te maken. De leefomgeving kan hierin een rol spelen, bijvoorbeeld door er voor te zorgen dat er voldoende aanbod is van ontmoetingsplekken en deze bekend zijn. Op die manier hopen wij dat wij de zelfredzaamheid van onze inwoners behouden en versterken en dat er minder vaak beroep op dure zorgvoorzieningen wordt gedaan.

Voorzieningen gerelateerd aan sport en cultuur zijn financieel en fysiek toegankelijk voor kwetsbare inwoners.

BEHAALDE RESULTATEN

- Samen met ruim 80 partners is ook het Lokaal Sport- en beweegakkoord 'Heel Berkelland Beweegt' opgesteld en ondertekend. Hierin hebben we accenten gelegd die voor Berkelland belangrijk zijn.
- Er zijn negen scholen met een gezonde school certificaat. In 2020 is de nieuwe uitvoeringsagenda van het Regionaal beweeg- en sportakkoord Achterhoek in Beweging van start gegaan.
- De Sport Federatie Berkelland is gestart met het project Clubkadercoach (CKC). Hiermee willen we sportverenigingen ondersteunen bij het aanbieden van passend, nieuw aanbod voor met name kwetsbare inwoners. De inzet van de CKC helpt de verenigingen inclusiever te worden en zorgt dat een gezonde leefstijl ook voor kwetsbare inwoners meer toegankelijk wordt. Concreet zijn er met 4 verenigingen trajecten gestart om aanbod voor nieuwe doelgroepen te gaan ontwikkelen.
- Voor het Transformatiefonds sport voor vitale en toekomstbestendige sportaanbieders zijn 14 ontwikkelplannen ingediend. Binnen deze plannen ligt een sterk accent op de open club gedachte.
- De Beweegmakelaar is gestart vanuit de combinatiefunctie sport. Naast de individuele aanmeldingen die binnenkomen, begeleidt zij deelnemers vanuit projecten als de Gecombineerde Leefstijl Interventies, Cool2Bfit en Sport Werkt richting sport- en beweegactiviteiten.
- Welzijn op recept is een project waarbij sociale oplossingen worden ingezet voor mensen die met psychosociale klachten naar de huisarts gaan. De huisarts verwijst deze patiënten door naar een welzijnscoach. Gezamenlijk wordt er gezocht naar een passende activiteit. Er is draagvlak onder de huisartsen en de huisartsenkoepels van twee grote kernen om samen te werken aan 'Welzijn op recept'. In de andere kernen worden verkennende gesprekken gevoerd. Daarnaast is er ook vanuit de regio Achterhoek een regionaal project voor Welzijn op Recept gestart. Hier sluit de gemeente Berkelland ook bij aan.
- Het project Cool2B fit, waarmee we gezondheidsachterstanden willen terug dringen, is maar deels uitgevoerd vanwege de coronamaatregelen. Cool2Bfit dringt gezondheidsachterstanden terug en laat kinderen (met overgewicht) structureel bewegen. Cool2Bfit wordt zo snel mogelijk weer opgestart, omdat juist nu de noodzaak groot is.
- Nagenoeg alle (buiten)sportaccommodaties zijn rookvrij. Ook in regionaal verband zetten we, met Achterhoek in Beweging, de kracht van sport en bewegen nog meer centraal als middel voor preventie en een gezonde leefstijl.

CONCLUSIE

Een gezonde leefstijl is het begin om goed in je vel te zitten en het leven beter aan te kunnen. Dit thema speelt daarom een grote rol in ons beleid, Vanuit het programma 'Sport is meer' en het uitvoeringsprogramma hebben we dan ook flinke slagen gemaakt.

Als we het hebben over meedoen, dan zien verenigingen kansen om een grotere maatschappelijke rol te gaan vervullen. Zij beseffen dat dit noodzakelijk is om op lange termijn toekomstbestendig te worden en blijven. Met de inzet van de Clubkadercoach en het Transformatiefonds sport kunnen verenigingen deze rol nog beter oppakken.

Door de inzet van Sport Federatie Berkelland krijgt de samenwerking tussen voorliggende voorzieningen, Voormekaar en SDOA beter vorm. Het leidt tot meer doorverwijzingen naar het voorliggende veld en draagt tegelijk bij aan preventie en het voorkomen van zorgvragen.

4.6 THEMA 6: MANTELZORG

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

1. *Betrokkenen uit de leefomgeving van mantelzorgers hebben meer oog voor hen en bieden waar nodig passende ondersteuning.*
2. *Onze inwoners zijn optimaal vitaal en gezond.*

SUCCEFACTOREN

Wij zorgen voor de huidige en toekomstige mantelzorgers in onze gemeente. Bewustwording rondom mantelzorg bij alle betrokkenen uit de leefomgeving van de mantelzorger (werk, buurt, vrije tijd, school, thuis en zorg) is een randvoorwaarde voor voldoende (passende) ondersteuning voor mantelzorgers. Daartoe beschikken mantelzorgers en betrokkenen over de nodige (nieuwe) kennis en vaardigheden. Wij streven hiermee naar minder (over)belasting bij mantelzorgers. De term mantelzorg is meer bekend bij alle betrokkenen uit de leefomgeving van de mantelzorger. Dit draagt bij aan de (h)erkenning bij de mantelzorgers. Het is van belang dat partners in het sociaal domein elkaar kennen en snel weten te vinden.

Wij ondersteunen en stimuleren onze inwoners tot ontspanning en beweging. De leefomgeving kan hierin een rol spelen.

BEHAALDE RESULTATEN

- Het Knooppunt Mantelzorg is gerealiseerd. Het Knooppunt Mantelzorg is een gedachtegoed en de verzamelplek waar vraag en (ondersteunings-)aanbod rondom mantelzorg bij elkaar komt
- De campagne 'Ik zorg' (een campagne om het personeelstekort in zorg en welzijn terug te dringen) is gestart in 2020 en gemeente Berkelland sluit hierbij aan.
- Gemeente Berkelland is aangesloten bij de landelijke campagne 'Deel je zorg', waarbij verhalen van Berkellandse mantelzorgers zijn gedeeld.
- De Voormekaar teams zijn getraind om (over)belasting van mantelzorgers te signaleren.
- Het Knooppunt Mantelzorg organiseert maandelijks activiteiten voor jonge mantelzorgers in samenwerking met de Jimmy's, Sport Federatie Berkelland, Muziek en Kunstwijs en de bibliotheek.
- Er is een signalenkaart ontwikkeld voor docenten om overbelasting bij jonge mantelzorgers tijdig te herkennen.

CONCLUSIE

Mantelzorgers zijn van groot belang in onze gemeente. Het heeft daarom blijvende prioriteit om mantelzorgers, en vrijwilligers goed te ondersteunen en om aandacht te vragen voor mantelzorg. Tegelijkertijd worden we geconfronteerd met uitdagingen vanwege de toenemende zorgvraag en de vergrijzing..

We verwachten dat het komende jaar meer mantelzorgers contact zoeken met Voormekaar, omdat we door een nieuwe werkwijze bij de aanvraag van een mantelzorgwaardering meer mantelzorgers in beeld hebben en we er eerder ook voor hen kunnen zijn. Van andere vormen van ondersteuning aan mantelzorgers, zoals cursussen of hulp in de huishouding, wordt goed gebruik gemaakt. Er is specifiek aandacht geweest voor het bereiken van jonge mantelzorgers. Er zijn al veel activiteiten ontplooid en uitgevoerd, echter is er door de coronacrisis ook wat vertraging ontstaan.

4.7 OVERKOEPELENDE CONCLUSIE UITVOERINGSPROGRAMMA

In de verantwoordingsrapportage van vorig jaar concludeerden we dat we nog niet klaar waren met het uitvoeringsprogramma. We hadden op een aantal projecten nog niet voldoende voortgang geboekt en omdat er nog middelen beschikbaar waren, konden we het uitvoeringsprogramma continueren. Dit maakt dat er meer tijd was om projecten goed te starten en te borgen.

In 2020 kregen we te maken met corona en dat zorgde voor vertraging en andere prioriteitstelling. Veel van onze aandacht ging naar de continuering van noodzakelijke zorg en ondersteuning beschikbaar, duidelijke communicatie hierover met zorgaanbieders en inwoners en het omschakelen naar digitaal aanbod of het bieden van ondersteuning op afstand. Ondanks deze coronacrisis zijn we er in geslaagd om ook grote stappen te nemen in de belangrijke transformatie van het sociaal domein. We noemen enkele mijlpalen die we met elkaar bereikt hebben.

Werken vanuit de bedoeling is een breed gedragen manier van werken binnen de gemeente Berkelland. Relevante kenmerken van deze manier van werken zijn dat het aansluit bij de leefwereld van inwoners, waarbij zij zelf de regie hebben. De inwoner staat centraal, waarbij maatwerk leidend is. Het draagt bij dat passende ondersteuning op de juiste plek georganiseerd wordt. Dit zie je bijvoorbeeld terug in gerealiseerde projecten, zoals Jimmy's en jongerenwerk, het gedachtegoed van Ondersteuning Thuis, het Platform Financieel Gezond Berkelland en het Knooppunt Mantelzorg. Een ander voorbeeld is POH-Jeugd die onderdeel is van het netwerk van scholen en verenigingen en daardoor een totaalbeeld heeft van de behoeften van kind en gezin.

Sport- en culturele verenigingen zijn steeds meer onderdeel van het voorliggende veld en zijn daarmee een laagdrempelige plek waar inwoners met een (hulp)vraag terecht kunnen. Het is een vorm van preventie om duurdere zorg op langere termijn te voorkomen. Vrijwilligers spelen een belangrijke rol bij de toekomstbestendigheid van sport- en culturele verenigingen. Het Platform Vrijwilligers faciliteert hierin. We zien dat onze inwoners voor elkaar klaar staan om te helpen. Deze informele hulp en ondersteuning werkt preventief. Naast de Berkellandwijzer zijn onze (verwijzende) partners zoals de huisarts, de POH-jeugd en de scholen, erg belangrijk als basis in het zorglandschap en (informele) aanvullingen op het bestaande zorgaanbod.

Concluderend zijn we dan ook trots op deze mijlpalen en de stappen die we in het uitvoeringsprogramma en daarmee in het sociaal domein hebben gezet. Het heeft ons de ruimte en middelen gegeven om de transformatie in het sociaal domein in de versnelling te brengen. Het geeft ons verder een duidelijke richting om de projecten tot uitvoering te brengen. Wel zien we dat de scope van het uitvoeringsprogramma erg breed was, waardoor de focus en samenhang tussen de verschillende acties soms werd gemist. Het plan 'Doorpakken sturen in het sociaal domein', dat medio 2020 is opgesteld, heeft ons geholpen om die focus meer aan te brengen. Het aanbrengen van die focus en het maken van scherpe keuzes aan de voorkant nemen we dan ook mee bij de totstandkoming van een volgend uitvoeringsprogramma.

4.8 BORGING EN CONTINUERING PROJECTEN

Net als in de vorige verantwoordingsrapportage beschrijven we de projecten en ons beleid waar we op dit moment een keuze in kunnen maken wat betreft continuering en borging. Voor de al afgesloten en geborgde projecten die behandeld zijn in de vorige verantwoordingsrapportage wordt de gemaakte afweging niet herhaald, maar deze projecten komen voor de volledigheid wel terug in de resultaten (zie 4.2 en 4.3), het financiële overzicht en de bijlagen. Voor het uitvoeringsprogramma is 2,5 miljoen euro beschikbaar. Hiervan is tot 1-3-2021 € 2.435.000 ingezet voor de uitvoering van verschillende projecten en plannen, waarbij er voor een aantal projecten rekening is gehouden met een uitloop tot uiterlijk 2022. De keuzes die we hierin maken worden onderstaand toegelicht. Daarna volgt een totaaloverzicht van alle financiële inzet vanaf de start van het uitvoeringsprogramma tot en met 2022.

A. PROJECTEN DIE WE TIJDELIJK CONTINUEREN IN 2022

Voor een aantal projecten zijn de resultaten nog niet voldoende om de keuze te maken ze structureel te borgen in ons beleid. Mede door corona is er vertraging opgelopen. Omdat er nog middelen binnen het uitvoeringsprogramma beschikbaar zijn, kiezen we er voor deze tijdelijk door te zetten. Het gaat hierbij om de volgende projecten:

- Mantelzorgknooppunt
- Platform Vrijwilligers inclusief het digitale platform voor vrijwilligers en verenigingen
- MOP (de ontwikkeling van twee dorpskamers en een MOP bij de Wildbaan)

De middelen die hiervoor nodig zijn worden gedekt uit de middelen die hiervoor al gereserveerd zijn uit het uitvoeringsprogramma.

B. PROJECTEN DIE WE STRUCTUREEL BORGEN IN ONS BELEID

Een aantal projecten heeft zijn meerwaarde bewezen en willen we structureel inbedden in ons beleid. Het gaat om de volgende projecten:

- Berkellandwijzer
- POH-Jeugd
- Inhuis Steungezinnen
- Preventie Platform Jeugd

De kosten die gemoeid zijn met deze projecten willen we dekken uit de middelen die hiervoor binnen het programma beschikbaar zijn en worden daarmee niet als nieuw beleid meegenomen in de Perspectiefnota.

C. PROJECTEN DIE WE BEEINDIGEN / ANDERSZINS BORGEN

Bij de projecten die behoren onder de Participatiewet is altijd de intentie geweest ze gedurende de pilotperiode te bekostigen vanuit het uitvoeringsprogramma. Daarna wordt de afweging gemaakt om ze te borgen in het programma 'Werken en ondernemen in een sterke regio'. Het gaat hier om de volgende projecten:

- Clubkadercoach (geen middelen nodig), geborgd binnen de reguliere taken van de combinatiefunctionarissen (programma Sport is meer!)
- Meedoenarrangement: de pilot is nog niet gestart. De kosten voor het eerste jaar zijn gedekt vanuit de middelen uit het uitvoeringsprogramma. Een evaluatie is in het proces geborgd en wordt separaat aan de Raad voorgelegd.
- Welzijn op recept (geen structurele middelen nodig)
- Tool Check waar je recht op hebt: inzet gefinancierd tot en met 2022.
- Vroegsignalering (is inmiddels een wettelijke taak van de gemeente).

Financieel overzicht projecten uitvoeringsprogramma Samen Denken Samen Doen

Project	Totale inzet middelen vanuit het uitvoeringsprogramma
A. Werken vanuit de bedoeling; Eén Verordening sociaal domein	€ 27.000
B. Bestaande netwerk sociaal domein herijken	0
C. Berkellandwijzer (inclusief nieuw te ontwikkelen platform voor vrijwilligers en verenigingen)	€ 50.000
D. Eén gezin, één plan, één regisseur	0
E. Onafhankelijke cliëntondersteuning	0
F. Multifunctionele Ontmoetingsplekken	€ 200.000 (tot en met 2022)
G. Platform Vrijwilligers	€ 170.000 (tot en met 2022)
H. Dementievriendelijke samenleving	€ 134.000
I. Ondersteuning thuis	0
J. Meedoenapplicatie en meedoenarrangement	€ 217.000 (pilot eerste jaar)
K. Jongerenwerk en Jimmy's	€ 473.000
L. Sterk netwerk gericht op preventie	0
M. Pilot steungezinnen	€ 48.000
N. POH-jeugd	€ 398.000
O. Heerlijk thuis in huis	€ 76.000
P. Meldpunt niet acute zorg	€ 5.000
Q. Vroegsignalering	€ 13.000
R. Platform Financieel Gezond Berkelland	0
S. Tool Check waar je recht op hebt	€ 17.000 (tot en met 2022)
T. Toegang tot schuldhulpverlening	0
U. Stimuleren van een rookvrije sportomgeving	0
V. Clubkadercoach	€ 110.000
W. Welzijn op recept	€ 10.000 (tot en met 2022)
X. Preventie Platform Jeugd	€ 109.000
Y. Knooppunt Mantelzorg	€ 300.000 (tot en met 2022)
Z. Kleine projecten (onderzoeken en onvoorzien)	€ 78.000 (tot en met 2022)
Totaal kosten uitvoeringsprogramma	€ 2.435.000

Berkelland